

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П - 2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
КАФЕДРА ПРАВОНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ проф. Рогоза М.Є.
« ____ » _____ 2016 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

підготовки бакалавра

спеціальності 081 «Право»

Інституту економіки, управління та інформаційних технологій

Полтава – 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» для студентів спеціальності 081 «Право»

Укладач:

Терела Г. В. – к.і.н., доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства
протокол № 11 від 30 червня 2016 р.
Зав. кафедри _____ проф. Г.В.Лаврик

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з
напрямку підготовки / спеціальності
протокол № __ від __ _____
2016 р.

_____ проф. Г.В.Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії
науково-навчального центру

_____ В.М. Забара
« __ » _____ 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ		4
Розділ 1.	Загальна характеристика навчальної дисципліни	7
Розділ 2.	Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	8
Розділ 3.	Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять	9
Розділ 4.	Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	11
Розділ 5.	Самостійна робота студентів	21
Розділ 6.	Методики активізації процесу навчання	29
Розділ 7.	Система поточного та підсумкового контролю	30
Розділ 8.	Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу	32
Розділ 9.	Інформаційно-методичне забезпечення	32

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «бакалавра» спеціальності 081 «Право».

Визнання України соціальною державою згідно статті 1 Конституції України та загострення соціальних проблем у зв'язку з переходом до ринкової економіки зумовили актуальність пошуку оптимальної системи державних засобів забезпечення соціальних прав людини і громадянина в Україні. Систему соціального забезпечення в Україні сьогодні можна вважати в основному сформованою. Проте забезпечення її належного функціонування, удосконалення засобів і механізмів правового регулювання відносин у сфері соціального забезпечення залишатиметься актуальним завданням для держави протягом тривалого часу. Тому вивчення майбутніми юристами навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» матиме вагоме значення для їх подальшої практичної діяльності на ниві правового забезпечення соціального захисту громадян. Саме кваліфіковані фахівці зможуть забезпечити як належну роботу системи органів соціального забезпечення, так і поширення правових знань серед громадян України та захист їх прав і законних інтересів.

Термін «право соціального забезпечення» вживається, як відомо, в трьох значеннях: по-перше, як галузь національного права України; по-друге, як наука; по-третє, як навчальна дисципліна в системі юридичної освіти.

Як галузь права право соціального забезпечення являє собою систему правових норм, що регулюють суспільні відносини з матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за рахунок спеціально створених фінансових джерел особам, які зазнали соціального ризику.

Право соціального забезпечення як наука становить систему об'єктивних знань про поняття, розвиток, закономірності, принципи самостійної галузі права.

Право соціального забезпечення як навчальна дисципліна – це систематизовані відповідно до навчальної програми знання щодо предмета правового регулювання норм цієї галузі права та їх особливостей.

Предметом навчальної дисципліни є право соціального забезпечення у всіх своїх виявах: як галузь права, як система законодавства та як наука.

Навчальну програму навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» розроблено на основі чинного законодавства України з урахуванням змін, обумовлених становленням ринкової економіки та формуванням правової Української держави. До програми включено всі основні теми курсу, які охоплюють як теоретичні проблеми науки права соціального забезпечення, так і положення чинного законодавства та практики його застосування. Програма навчальної дисципліни складається із чотирьох розділів, що змістовно відповідають блокам інститутів права соціального забезпечення, а також списку джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення. Правові засади загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Модуль 2. Особливості пенсійного забезпечення. Правове регулювання соціальних допомог, послуг та пільг.

Мета викладання дисципліни «Право соціального забезпечення» полягає в отриманні студентами теоретичних знань у сфері соціального забезпечення; набутті практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини; формуванні правосвідомості та правової культури у майбутніх юристів.

Основними завданнями дисципліни є вивчення студентами основних категорій, принципів та інститутів права соціального забезпечення; напрямків правового регулювання відносин у сфері соціального захисту; ознайомлення із системою чинного законодавства про соціальне забезпечення та набуття навичок роботи з нормативними актами; з'ясування підстав та умов виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин; вміння вирішувати практичні ситуації у сфері соціального забезпечення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні положення доктрини та джерел права соціального забезпечення;
- предмет, метод, систему і принципи права соціального забезпечення;
- зміст його основних інститутів; правовий статус суб'єктів;

- сферу дії законодавства про соціальне забезпечення та тенденцій його розвитку в умовах ринкової економіки;
- стан судової практики.

вміти:

- володіти понятійно-категоріальним апаратом права соціального забезпечення;
- правильно застосовувати норми права соціального забезпечення до конкретних правових відносин;
- тлумачити чинне законодавство;
- складати правові документи з питань соціального захисту;
- аналізувати тенденції юридичної практики;
- обґрунтовано вирішувати питання реалізації норм права соціального забезпечення на практиці.

Міждисциплінарні зв'язки. Право соціального забезпечення не ізольоване від інших юридичних дисциплін. Його успішне засвоєння ґрунтується на знаннях, отриманих студентами під час опанування положень навчальних курсів «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Трудове право». Водночас вивчення права соціального забезпечення стане основою для опанування студентами такої навчальної дисципліни, як «Основи охорони праці».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

Робоча навчальна програма складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення», затвердженої Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» _____201_ року (протокол № ____).

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1.1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» для студентів спеціальності 081 «Право» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

Характеристика навчальної дисципліни	
1.	Кількість кредитів ЄКТС <u>3</u>
2.	Кількість модулів: денна <u>2</u> ; заочна <u>-</u>
3.	Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану: <u>вибіркова</u>
4.	Курс: денна <u>3</u> , заочна <u>-</u>
5.	Семестр: денна <u>б</u> , заочна <u>-</u>
6.	Денна форма навчання, годин: – загальна кількість: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>90</u>
	– лекції: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>18</u>
	– семінарські заняття: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>14</u>
	– самостійна робота: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>-58</u>
	– вид підсумкового контролю: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>- ПМК</u>
	– кількість годин на тиждень: 1 семестр <u>-</u> , 2 семестр <u>- 2</u>
7.	Заочна форма навчання, годин: <u>-</u>

Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр

Таблиця 2.1. Робочий графік навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» на II семестр 2016/17 навчального року для студентів спеціальності 081 «Право»

Вид навчального заняття	Тижнів, годин															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Аудиторне – 32 год., у т. ч.:	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- лекція – 18 год.	2	2		2		2		2		2		2		2		2
- семінарське – 14 год.			2		2		2		2		2		2		2	
2. Самостійна робота студента – 58 год., у т. ч.	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2
- виконання домашніх завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- підготовка до семінарських занять			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
4. Проведення поточної модульної роботи								X								X
5. Форма контролю:																
- ПМК																X
- екзамен																

**Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом
навчального часу за видами занять**

Таблиця 3.1. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 081 «Право»

№ п / п	Назва змістових модулів, тем дисципліни	Кількість годин за видами занять					
		разом	аудиторні заняття			позааудиторна робота	
			лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота	індивідуально консультатив на робота
1	2		4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення. Правові засади загальнообов'язкового державного соціального страхування							
1.	Право соціального забезпечення як галузь у системі права України	4	2	–	–	2	–
2.	Джерела права соціального забезпечення	3	–	–	–	3	–
3.	Принципи права соціального забезпечення	3	–	–	–	3	–
4.	Організаційно-правові форми соціального забезпечення	4	–	2	–	2	–
5.	Правовідносини у сфері соціального забезпечення та їх суб'єкти	5	2	–	–	3	–
6.	Соціальні ризики як підстава виникнення права на соціальне забезпечення	5	–	2	–	3	–
7.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	5	2	–	–	3	–
8.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з	5	–	2	–	3	–

	тимчасовою втратою працездатності						
9.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	5	2	–	–	3	–
10.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	6	2	2	–	2	–
	Загалом	45	10	8	–	27	–
Змістовий модуль 2. Особливості пенсійного забезпечення. Правове регулювання соціальних допомог, послуг та пільг							
11.	Пенсії за віком в солідарній пенсійній системі	5	2	–	–	3	–
12.	Пенсії по інвалідності в солідарній пенсійній системі	3	–	–	–	3	–
13.	Пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній пенсійній системі	5	–	2	–	3	–
14.	Пенсійні виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування	4	–	–	–	4	–
15.	Недержавне пенсійне забезпечення	5	–	2	–	3	–
16.	Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб	4	–	–	–	4	–
17.	Соціальні допомоги	7	2	2	–	3	–
18.	Соціальне обслуговування	6	2	–	–	4	–
19.	Пільги в системі соціального забезпечення	6	2	–	–	4	–
	Загалом:	45	8	6	–	31	–
	Разом:	90	18	14	–	58	

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 4.1. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення», яка викладається для студентів денної форми навчання спеціальності 081 «Право»

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного або лабораторного заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення. Правові засади загальнообов'язкового державного соціального страхування				
Тема 1 «Право соціального забезпечення як галузь у системі права України» Лекція 1. 1. Поняття та предмет права соціального забезпечення. 2. Метод правового регулювання соціально-забезпечувальних відносин та його ознаки. 3. Функції права соціального забезпечення. 4. Система права соціального забезпечення.	2		–	1-5, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31

<p>Тема 2 «Джерела права соціального забезпечення»</p> <p>1. Поняття джерел права соціального забезпечення України, форми їх вираження. Класифікація джерел права соціального забезпечення.</p> <p>2. Закони та підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права соціального забезпечення.</p> <p>3. Акти соціального партнерства як джерела права соціального забезпечення.</p> <p>4. Акти міжнародно-правового регулювання соціального забезпечення.</p>	-		-	1-4, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31
<p>Тема 3 «Принципи права соціального забезпечення»</p> <p>1. Поняття і значення принципів права соціального забезпечення. Класифікація принципів.</p> <p>2. Зміст і конкретизація загальних (галузевих) принципів права соціального забезпечення.</p> <p>3. Зміст і конкретизація принципів окремих інститутів права соціального</p>	-		-	1-4, 7-13, 18, 19, 24, 26-29, 31

забезпечення.				
Тема 4 «Організаційно-правові форми соціального забезпечення» 1. Поняття, види та особливості організаційно-правових форм соціального забезпечення. 2. Поняття та значення соціального страхування в системі соціального забезпечення. 3. Державна соціальна допомога як організаційно-правова форма соціального забезпечення.	-	Семінарське заняття 1 «Організаційно-правові форми соціального забезпечення»	2	1-4, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31
Тема 5 «Правовідносини у сфері соціального забезпечення та їх суб'єкти» Лекція 2. 1. Поняття, ознаки та особливості правовідносин із соціального забезпечення. 2. Види соціально-забезпечувальних правовідносин. 3. Структура правовідносин із соціального забезпечення. 4. Підстави виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин.	2		-	1-5, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31

<p>Тема 6 «Соціальні ризики як підстава виникнення права на соціальне забезпечення»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види соціального ризику. 2. Непрацездатність як соціальний ризик. Види непрацездатності. 3. Поняття, групи інвалідності. Порядок встановлення інвалідності. 4. Поняття безробіття (часткового безробіття). 	-	<p>Семінарське заняття 2 «Соціальні ризики як підстава виникнення права на соціальне забезпечення»</p>	2	1-5, 7-12, 14, 17, 18, 19, 24, 26-29, 31, 32
<p>Тема 7 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття» Лекція 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика соціального страхування на випадок безробіття. 2. Поняття безробітного та його правовий статус. 3. Види матеріального забезпечення на випадок безробіття. 4. Допомога по частковому безробіттю. 	2		-	1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29
<p>Тема 8 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального</p>	-	<p>Семінарське заняття 3 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою</p>	2	1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29

<p>страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності»</p> <p>1. Поняття та загальна характеристика загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.</p> <p>2. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.</p> <p>3. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг.</p>		<p>працездатності»</p>		
<p>Тема 9 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» Лекція 4.</p> <p>1. Поняття та загальна</p>	<p>2</p>		<p>–</p>	<p>1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29</p>

<p>характеристика загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.</p> <p>2. Суб'єкти та об'єкти страхування від нещасного випадку та професійного захворювання.</p> <p>3. Страховий ризик і страховий випадок у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.</p> <p>4. Відшкодування шкоди, заподіяної застрахованому ушкодженням його здоров'я.</p>				
<p>Тема 10 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» Лекція 5.</p> <p>1. Поняття та структура системи пенсійного забезпечення.</p> <p>2. Поняття, ознаки та види</p>	2	<p>Семінарське заняття 4 «Правове регулювання загальнообов'язкового державного пенсійного страхування»</p>	2	1-4, 6-11, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 29

<p>пенсій.</p> <p>3. Загальний порядок обчислення, призначення, перерахунку та виплати пенсій.</p>				
<p>Модуль 2. Особливості пенсійного забезпечення. Правове регулювання соціальних допомог, послуг та пільг</p>				
<p>Тема 11 «Пенсії за віком в солідарній пенсійній системі» Лекція 6.</p> <p>1. Поняття та умови призначення пенсії за віком.</p> <p>2. Обчислення розміру пенсій за віком. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення.</p> <p>3. Пільгові підстави на пенсію за віком.</p>	2		-	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29
<p>Тема 12 «Пенсії по інвалідності в солідарній пенсійній системі»</p> <p>1. Поняття та умови призначення пенсії по інвалідності.</p> <p>2. Пенсії по інвалідності внаслідок нещасного випадку, інших випадків трудового каліцтва чи професійного захворювання.</p> <p>3. Пенсії по інвалідності внаслідок загального захворювання.</p>	-		-	1-4, 7-11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29

<p>Тема 13 «Пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній пенсійній системі»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Порядок призначення пенсії в разі втрати годувальника. 2. Особи, що мають право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника. 3. Розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Виділення частки пенсії. 	-	<p>Семінарське заняття 5 «Пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній пенсійній системі»</p>	2	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29
<p>Тема 14 «Пенсійні виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти системи накопичувального пенсійного забезпечення. 2. Види пенсійних виплат з коштів накопичувальної системи пенсійного страхування. 3. Поняття та види довічних пенсій. 	-		-	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29
<p>Тема 15 «Недержавне пенсійне забезпечення»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство про недержавне пенсійне забезпечення. 2. Суб'єкти недержавного 	-	<p>Семінарське заняття 6 «Недержавне пенсійне забезпечення»</p>	2	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 35

<p>пенсійного забезпечення та їх правовий статус.</p> <p>3. Умови призначення пенсій у недержавній системі пенсійного забезпечення.</p>				
<p>Тема 16 «Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб»</p> <p>1. Загальна характеристика пенсії за вислугу років.</p> <p>2. Пенсійне забезпечення державних службовців.</p> <p>3. Пенсійне забезпечення наукових (науково-педагогічних) працівників.</p> <p>4. Пенсійне забезпечення службових осіб прокуратури та суддів.</p>	-		-	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 36
<p>Тема 17 «Соціальні допомоги» Лекція 7.</p> <p>1. Поняття, ознаки та види державних соціальних допомог.</p> <p>2. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.</p> <p>3. Державні соціальні допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.</p> <p>4. Державні допомоги сім'ям з дітьми.</p>	2	Семинарське заняття 7 «Соціальні допомоги»	2	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29

Тема 18 «Соціальне обслуговування» Лекція 8. 1. Поняття, ознаки, форми і види соціальних послуг. 2. Організація діяльності з надання соціальних послуг. 3. Соціальні послуги центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.	2		–	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29, 34
Тема 19 «Пільги в системі соціального забезпечення» Лекція 9. 1. Поняття, ознаки та види соціальних пільг. 2. Пільги за професійним та соціальним статусом особи. 3. Соціальні пільги інвалідам, ветеранам праці та особам похилого віку.	2		–	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29
Всього, годин	18		14	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та

навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських та інших видів занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти закріплюють навчальний матеріал, засвоєний на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття та самостійне вивчення за відповідною темою.

Взявши за основу прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши нормативно-правові акти, основну і рекомендовану для поглибленого вивчення літературу, студенти готують тези повідомлень, а також можуть обирати тему доповіді для презентації її на семінарі-дискусії. Дана доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються планом семінарського заняття.

Також студенти самостійно виконують письмові домашні завдання (вирішують ситуаційні задачі, використовуючи навчально-методичний посібник (НМП) з навчальної дисципліни та керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання), здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою вирішення навчальних тестів, складання логічних схем, заповнення таблиць тощо.

З навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» студенти виконують (письмово, з поданням викладачу для перевірки), керуючись НМП, такі види самостійної роботи:

1. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань для обговорення на семінарському занятті (студенти мають ґрунтовно опрацювати рекомендовані інформаційні джерела до теми, письмово скласти опорний конспект питань згідно НМП для обговорення на семінарському занятті).

2. Складання термінологічного словника до теми та підготовка до понятійного диктанту (термінологічний словник оформлюється рукописно чи у друкованому вигляді за термінами, що зазначені до кожної теми у НМП).

3. Розроблення структурно-логічних схем за темами (структурно-логічні схеми за темами згідно НМП оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді).

4. Виконання тестових завдань.

5. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань, що передбачені для самостійного опрацювання за темою (див. табл. 5.1.).

Таблиця 5.1. Технологічна карта самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

№ з/п	Назва розділу модуля, теми, з якої виносяться питання на самостійне опрацювання	Перелік питань, що вивчаються студентом самостійно	Література (порядковий номер за переліком)	Засоби контролю знань
1	2	3	4	5
Модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення. Правові засади загальнообов'язкового державного соціального страхування				
1.	Право соціального забезпечення як галузь у системі права України	<ol style="list-style-type: none">1. Право людини на соціальний захист як суб'єктивне право особи.2. Конституційні гарантії здійснення права на соціальний захист в Україні.3. Співвідношення понять соціальне забезпечення та соціальний захист.	1-5, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

1	2	3	4	5
2.	Джерела соціального забезпечення права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення рішень Конституційного Суду України та керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для однакового застосування усіма підприємствами, установами, організаціями та судовими органами чинного законодавства про соціальне забезпечення. 2. Дія нормативно-правових актів, які є джерелами соціального забезпечення, у часі, просторі та за категоріями громадян. 	1-4, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
3.	Принципи соціального забезпечення права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування. 2. Принципи недержавного соціального забезпечення. 3. Принципи державної соціальної допомоги. 	1-4, 7-13, 18, 19, 24, 26-29, 31	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
4.	Організаційно-правові форми соціального забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асигнування з бюджету як організаційно-правова форма соціального забезпечення. 2. Недержавні організаційно-правові форми соціального забезпечення. 	1-4, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

1	2	3	4	5
5.	Правовідносини у сфері соціального забезпечення та їх суб'єкти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фізичні особи як учасники соціально-забезпечувальних правовідносин. 2. Уповноважені державою органи та організації як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. 3. Недержавні установи як суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення. 	1-5, 7-12, 18, 19, 24, 26-29, 31	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
6.	Соціальні ризики як підстава виникнення права на соціальне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Непрацевдатність як соціальний ризик. 2. Поняття, критерії та порядок підтвердження малозабезпеченості. 	1-5, 7-12, 14, 17, 18, 19, 24, 26-29, 31, 32	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
7.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. 2. Право громадян на матеріальне забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття. 	1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

1	2	3	4	5
8.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. 2. Право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. 	1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
9.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи страхування від нещасного випадку і гарантії забезпечення прав застрахованих осіб. 2. Порядок встановлення ступеня втрати працездатності потерпілим на виробництві. 	1-4, 6-11, 14, 18, 19, 20, 24, 28, 29	
10.	Правове регулювання загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. 2. Право на пенсійне забезпечення як складова конституційного права на соціальний захист. 	1-4, 6-11, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 29	
Модуль 2. Особливості пенсійного забезпечення. Правове регулювання соціальних допомог, послуг та пільг				

1	2	3	4	5
11.	Пенсії за віком в солідарній пенсійній системі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінності пенсії за віком від пенсій за вислугу років. 2. Мінімальний розмір пенсії за віком. 	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
12.	Пенсії по інвалідності в солідарній пенсійній системі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Страховий стаж, необхідний для призначення пенсії по інвалідності. 2. Строк виплати пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності. 	1-4, 7-11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
13.	Пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній пенсійній системі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Члени сім'ї, які вважаються такими, що були на утриманні померлого годувальника. 2. Період, на який призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. 	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

1	2	3	4	5
14.	Пенсійні виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одноразова пенсійна виплата. 2. Договір страхування довічної пенсії. 	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
15.	Недержавне пенсійне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи недержавного пенсійного забезпечення. 2. Порядок ведення персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів. 	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 35	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
16.	Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ. 2. Правове регулювання пенсій за особливі заслуги перед Україною. 	1-4, 7-11, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 36	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
17.	Соціальні допомоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи, за якими виплачуються державні соціальні допомоги. 2. Загальні правила призначення та виплати державних соціальних допомог. 3. Органи, що призначають державні допомоги. 	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

1	2	3	4	5
18.	Соціальне обслуговування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи надання соціальних послуг. 2. Права і обов'язки надавачів та отримувачів соціальних послуг. 3. Волонтерська діяльність в сфері соціальних послуг. 	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29, 34	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів
19.	Пільги в системі соціального забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціального статусу особи. 2. Соціальний захист біженців. 3. Соціальний захист жертв політичних репресій. 	1-4, 7-11, 18, 19, 24, 28, 29	Бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках, перевірка робочих зошитів

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

Під час викладання дисципліни широко використовуються такі методики активізації навчального процесу:

- проблемні лекції, які переважно спрямовані на висвітлення основних змін у законодавстві, проведення порівняльного аналізу вітчизняної практики господарювання із зарубіжним досвідом, виявлення основних причин виникнення негативних тенденцій й кризових явищ в економіці України та окреслення шляхів їх подолання, а також ознайомлення студентів з науковою дискусією, що відбувається в юридичній літературі навколо визначення тих чи інших категорій, явищ, процесів;
- міні-лекції, які проводяться переважно за допомогою розроблених структурно-логічних схем, які охоплюють основний зміст питання, що розглядається, у структурованому вигляді, що є найзручнішим та найефективнішим способом сприйняття студентами ємної інформації у короткі проміжки часу. Для наочного зображення структурно-логічних схем використовується мультимедійний проектор, ілюстративний матеріал (роздатковий, наприклад, нормативно-правові документи, зразки договорів, наказів тощо), дошка;
- робота в малих групах;
- застосування новітніх технічних засобів навчання як засобів унаочнення навчального матеріалу (у першу чергу – презентацій PowerPoint);
- презентація групою студентів розробленої ними теми, яка охоплює актуальні проблемні питання, з проведенням подальшої дискусії між іншими «малими групами», викладачем та експертами (яких визначає викладач), з тих питань, що виносяться на обговорення;
- моделювання міні-ситуацій (використання кейс-методу), вирішення практичних правових ситуацій, які можуть виникнути на практиці в житті студентів. Застосування даної методики дає змогу студентам отримати певні навички з прийняття ефективних рішень, адаптувати теоретичні знання до практичних умов;
- ділова гра відповідно до розробленого сценарію.

Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю

Таблиця 7. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 8. Система нарахування балів за видами навчальної роботи

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали
1. Аудиторна		
1.1. Лекція		
1.2. Семінарське заняття	2. Захист виконаного домашнього завдання 3. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу 4. Постановка та розкриття проблемного питання 5. Виконання навчальних завдань 6. Доповіді з рефератами, есе та їх обговорення 7. Тестування	0-2 0-3 0-2 0-2 0-5 0-1
2. Самостійна та індивідуально-консультативна робота	Виконання та захист індивідуальних навчально-дослідних завдань – написання наукового реферату, презентації, есе з визначеної проблеми; – пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою; – підготовка матеріалів власних досліджень до участі в науковій конференції; – участь у роботі правничого дискусійного клубу «Феміда»; – участь у роботі наукового гуртка «Ін Юре»; – підготовка публікації в наукових виданнях.	0-5 0-5 0-10 0-10 0-10 0-15
3. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота	0-10
4. Підсумковий контроль	Екзамен	-

Таблиця 9. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	4. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	2. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
	6. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

1. Право соціального забезпечення: Завдання для аудиторного тестування студентів спеціальності 081 / Г. В. Терела [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://10.0.0.176/\(тести розроблені за допомогою комп'ютерної програми тестування знань студентів Open test\)](http://10.0.0.176/(тести розроблені за допомогою комп'ютерної програми тестування знань студентів Open test)).

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

9.1. Перелік складових навчально-методичного комплексу з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

1. Навчальна програма.
2. Плани семінарських занять.
3. Збірник ситуаційних завдань (кейси).
4. Ділові ігри.
5. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання.
6. Завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання
7. Тести вхідного контролю знань студентів.
8. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання.
9. Модульний контроль (поточні модульні роботи).
10. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання.
11. Питання для підготовки до екзамену.
12. Тематика науково-дослідної роботи студентів.

9.2. Перелік інформаційних джерел

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Основи законодавства країни про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 р. № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – Ст. 121.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
4. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 5. – Ст. 21.
5. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – № 1. – Ст. 2.
6. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2000 – № 35. – Ст. 290.
7. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 33-34. – Ст. 404.
8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-51. – Ст. 376.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-ХІV (в редакції Закону № 77-VІІІ від 28.12.2014 р.) // Офіційний вісник України. – 2015. – № 11. – Ст. 75.
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 22. – Ст. 171.
11. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 8.07.2011 р. № 3668-VІ // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 12-13. – Ст. 82.
12. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 26.06.1997 року № 400 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 37. – Ст. 237.

13. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 2-3. – Ст. 11.
14. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 4. – Ст. 18.
15. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 р. № 1767-111 // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 35. – Ст. 289.
16. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 399.
17. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 р. № 1788-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 3. – Ст. 10.
18. Про статус і соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи : Закон України від 28. 02. 1991 р. № 796–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 16. – Ст. 200.
19. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372.
20. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
21. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XI (у ред. Закону України від 21.11.2002 р № 229-IV) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668; 2003. – № 2. – Ст. 10.
22. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 р. № 966-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 358.
23. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
24. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст. 529.
25. Про державну службу: Закон України від 17.11.2011 р. № 4050-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 10. – Ст. 63.

26. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 63. – Ст. 2565.
27. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – Ст. 25.
28. Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР : Постанова Верховної Ради України від 12.09.1991 р. № 1545-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 621.
29. Положення про Державну службу зайнятості : затверджено Указом Президента України від 16.01.2013 р. № 19/2013 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 5. – Ст. 153.
30. Про заходи щодо впровадження персоніфікованого обліку відомостей у системі обов'язкового державного пенсійного страхування: Указ Президента України від 4 травня 1998 року №401 // Урядовий кур'єр. – 1998. – № 89-90.
31. Перелік професійних захворювань: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 р. № 1662 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 45. – Ст. 1940.
32. Положення про медико-соціальну експертизу: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 95. – Ст. 3265.
33. Порядок обчислення стажу державної служби: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2012 р. № 559 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 47. – Ст. 1844.
34. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3426.
35. Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу: Постанова Кабінету Міністрів від 20.03.2013 р. № 198 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 859.
36. Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 р. № 1170 // Урядовий кур'єр. – 2010. – №247.
37. Про затвердження Положення про організацію персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного

- пенсійного страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 4.06.1998р. №794 // Офіційний вісник України. – 1998. – №22. – Ст. 809.
38. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 8.02.1995 р. № 100 // Урядовий кур'єр. – 1995. – № 27.
39. Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 р. № 637 // Зібрання постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – Ст. 273.
40. Про заходи щодо поетапного впровадження у Пенсійному фонді автоматизованого персоналізованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 8.06.1998 р. № 832 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/832-98-%D0%BF/card6#Public>. – Назва з екрана.
41. Про порядок підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 р. № 637 // Збірник постанов України. – 1993. – № 12. – Ст. 273.
42. Програма сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 р.: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2012 р. № 1008 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 83. – Ст. 3363.
43. Інструкція про встановлення груп інвалідності: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.09.2011 р. № 561 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 91. – Ст. 331.
44. Інструкція про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непридатність громадян: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001 р. № 455 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 49. – Ст. 2216.
45. Положення про комісію (уповноваженого) підприємства, установи, організації із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: затв. Постановою правління Фонду соціального страхування з

- тимчасової втрати працездатності від 23.06.2008 р. № 25 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 53. – Ст. 1794.
46. Порядок встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2012 р. № 420 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 71. – Ст. 2887.
 47. Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності: наказ Міністерства соціальної політики України від 15.06.2015 р. № 613 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 58. – Ст. 1901.
 48. Порядок отримання застрахованими особами і членами їх сімей санаторно-курортного лікування, що сплачується за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності: затв. Постановою правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності 25.11.2009 р. № 12 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 30. – Ст. 1023.
 49. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України: Постанова правління Пенсійного фонду України від 19.12.2003 р. № 21-1 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – Ст. 148.
 50. Про затвердження Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування: Постанова правління Пенсійного фонду України від 18.06.2014 р. № 10-1 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 57. – Ст. 1568.
 51. Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страхувальників: наказ Міністерства фінансів України від 24.11.2014 р. № 1162 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2937.
 52. Про затвердження Положення про порядок і умови виплати надбавки за вислугу років та порядок обчислення стажу державної служби (роботи) державним службовцям і службовцям Адміністрації та регіональних управлінь Державної прикордонної служби України: Наказ Адміністрації Державної прикордонної

служби України від 20 травня 2005 року №381 // Офіційний вісник України. – 2005. – №23. – Ст. 1319.

53. Про затвердження Порядку визначення показників середньої заробітної плати (доходу) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» враховується для обчислення пенсії: Постанова правління Пенсійного фонду України від 1.02.2008 р. №4-4 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 16. – Ст. 426.
54. Про затвердження Порядку підтвердження періодів роботи, що зараховуються до трудового стажу для призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років: Постанова правління Пенсійного фонду України від 10.11.2006 р. №18-1 // Офіційний вісник України. – 2006. – №48. – Ст. 3212.
55. Про сприяння зайнятості та захист від безробіття: Конвенція № 168, ухвалена Генеральною конференцією МОП 21.06.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_182/card6#Public. – Назва з екрана.

Література

Основна

1. Право соціального забезпечення України [Текст] : підручник / [Пилипенко П. Д. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – 4-те вид., перероб. і допов. – Київ : Ін Юре, 2014. – 476 с.
2. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т. А. Занфірова, М. І. Іншин, С. М. Прилипко та ін.; за заг. ред. Т. А. Занфірової, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 640 с.
3. Право соціального забезпечення в Україні [Текст] : підручник / [О. М. Ярошенко та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 4-те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2015. – 455 с.
4. Право соціального забезпечення України: Навчальний посібник / за заг. ред. П.Д. Пилипенка. – Вид. 3-є, змін. і доп. – К. : Істина, 2012. – 232 с.

Додаткова

5. Актуальні проблеми теорії трудового права та права соціального забезпечення [Текст] : монографія / [Чанишева Г. І. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України Г. І.

- Чанишевої ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса : Фенікс, 2015. – 328 с.
6. Андріїв В. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект / В. В. Андріїв, О. В. Москаленко, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенко. – Х.: ФІНН, 2011. – 280 с.
 7. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навч. посібник / М. Д. Бойко. – 4-е вид., доп. та перероб. – Київ: Атіка, 2007. – 400 с.
 8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 663 с.
 9. Болотіна Н. Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза / Відп. ред. Т. М. Мельник. – К.: Логос, 2001. – 82 с.
 10. Вишновецька С. В. Право соціального забезпечення України [Текст]: навч.-метод. посіб. / С. В. Вишновецька, І. В. Новосельська; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К.: Вид. дім «Персонал», 2009. – 320 с.
 11. Гарасимів Т. З. Словник термінів до навчальних курсів «Трудове право» та «Право соціального забезпечення України» [Текст] / Т. З. Гарасимів. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2003. – 176 с.
 12. Гарасимів Т. З. Право соціального забезпечення України (Загальна частина). – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2004. – 240 с.
 13. Гарасимів Т. З. Принципи права соціального забезпечення України / Т. З. Гарасимів. – Дрогобич: Відродження, 2002. – 128 с.
 14. Загальнообов'язкове соціальне страхування. Нормативні акти. Зразки документів [Текст]: загальні положення. Втрата працездатності на виробництві. Народження та поховання. Безробіття. Довідковий матеріал / упоряд. В. С. Перепічай [та ін.]; ред. В. С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 456 с.
 15. Зайчук Б. О. Система пенсійного забезпечення: сьогодні і завтра [Текст]: коментар застосування Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» / Б. О. Зайчук [и др.]; Пенсійний фонд України. – К.: Формат, 2004. – 346 с.
 16. Коробенко Н. П. Пенсійне забезпечення по інвалідності в солідарній пенсійній системі України [Текст]: монографія /

- Коробенко Н. П. ; Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України. – К. : [Вид-во Акад. праці і соц. відносин ФПУ], 2011. – 172 с.
17. Кучма О. Л. Страховий стаж як категорія трудового права і права соціального забезпечення України [Текст] : монографія / О. Л. Кучма ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : [б. в.], 2013. – 202 с.
 18. Лавріненко О. В. Право соціального забезпечення України [Текст] : курс лекцій: у 2-х ч. / О. В. Лавріненко. – Донецьк : Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутрішніх справ, 2007. – Ч.1. – 450 с.; Ч.2. – 412 с.
 19. Лата Н. Ф. Право соціального забезпечення України [Текст] : навч. посіб. / Н. Ф. Лата, О. С. Андреева ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 147 с.
 20. Москаленко О.В. Основні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах ринкової економіки: монографія / О. В. Москаленко. – Х. : Юрайт, 2012. – 400 с.
 21. Науково-практичний коментар Закону України «Про пенсійну реформу» / за ред. Ю. І. Руснака. – К. : Центр учбової л-ри, 2012. – 158 с.
 22. Пенсійне та соціальне забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та членів їх сімей [Текст] : [довідник] / [В. І. Маценко та ін.]; за заг. ред. канд. екон. наук Є. М. Польського, канд. юрид. наук, доц. В. М. Комарницького ; Упр. МВС України в Луган. обл., Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. – 479 с.
 23. Пенсійні правовідносини в Україні: монографія / Н.М. Хуторян, Я. В. Сімутіна, М.П. Стадник, А.А. Ширант, М.М. Шумило; відп. ред. Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна. – К. : Вид-во «Юрид. Думка», 2013. – 276 с.
 24. Понікаров В. Д. Пенсійне та соціальне забезпечення [Текст] : підручник для студ. вищих навч. закл. / В. Д. Понікаров, М. М. Топоркова ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 400 с.
 25. Право на пенсію та його реалізація за сучасним законодавством України: Довідник / Н. М. Хуторян, М. М. Шумило, Я. В. Сімутіна (та ін.); наук. ред. Н. М. Хуторян, М. М. Шумило. – К. : Юрид. думка, 2012. – 208 с.

26. Право соціального забезпечення в Україні [Текст] : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [М. І. Іншин та ін. ; за заг. ред. С. М. Прилипко, О. М. Ярошенка] ; Держ. НДІ МВС України. – Х. : ФІНН, 2009. – 433 с.
27. Прилипко С. М. Проблеми теорії права соціального забезпечення / С. М. Прилипко. – Х. : ПП «Берека-Нова», 2006. – 264 с.
28. Синчук С. М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти [Текст] : монографія / С. М. Синчук ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – 421 с.
29. Сирота І. М. Право соціального забезпечення в Україні : підручник студентів вищих навч. закладів / І. М. Сирота; МОНУ; Одеська національна юридична академія. – 7-е вид., переробл. й доп. – Харків : Одиссей, 2007. – 408 с.
30. Соціальне та пенсійне забезпечення військовослужбовців і працівників правоохоронних органів [Текст] : [Зб. норматив. актів] / упорядкув. О. М. Роїна ; ред. О. А. Кривенко. – К. : КНТ; К. : Атіка, 2004. – 162 с.
31. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посібник / Б. І. Сташків. – Київ: Знання, 2005. – 405с.
32. Сташків Б. І. Юридичні факти в праві соціального забезпечення / Б. І. Сташків. – Чернігів: Ред.-видав. комплекс «Деснянська правда», 2008. – 260 с.
33. Сташків Б. І. Гарантії права на соціальне забезпечення / Б. І. Сташків. – Чернігів: Чернігів. держ. ін-т права, соціальних технологій та праці, 2011. – 100 с.
34. Сташків Б. І. Право соціального обслуговування: навч. посіб. / Б. І. Сташків. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
35. Ткаліч І. О. Правове регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів у системі недержавного пенсійного забезпечення України [Текст] : монографія / Ткаліч І. О. ; Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України. – К. : Сталь, 2012. – 159 с.
36. Ткаченко Н. М. Пенсійна реформа та пенсійне забезпечення наукових (науково-педагогічних) працівників та державних службовців України. Пенсійні реформи: світовий досвід / Н. М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2012. – 84 с.
37. Україна: європейські та міжнародні норми у галузі соціального забезпечення: Порівняльний аналіз: Рада Європи, Міжнародна організація праці [Текст] / М-во праці та соц. політики України,

Ін-т законодавства Верховної Ради України. – К. : [б.в.], 2007. – 403 с.

38. Ярошенко І. С. Право соціального забезпечення: навч. посібник / МОНУ; КНЕУ; І.С. Ярошенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 232с.